

11. Parlament mladih Savskega bazena

NATEČAJ NA TEMO „SODELUJMO Z NARAVO!“

V okviru organiziranja **11. Parlamenta mladih Savskega bazena** Mednarodna komisija za Savski bazen (Savska komisija) razpisuje za učence srednjih šol in mlade od 19. do 25. leta natečaj na temo „**Sodelujmo z naravo**“. Tema se nanaša na uporabo sonaravnih rešitev (Nature Based Solutions-NBS) na področju upravljanja z vodami.

Pravila natečaja

1. Sodelovanje

Na natečaju lahko sodelujejo mladi iz držav, ki si delijo Savski bazen in so članice Savske komisije (Bosna in Hercegovina, Hrvaška, Slovenija in Srbija), in sicer:

- Skupine srednješolcev - vsaka srednja šola lahko sodeluje z enim ali več skupinami učencev na čelu z mentorjem (profesorjem). Število članov skupine je 5 učencev. Vsak učenec je lahko član samo ene skupine, medtem, ko mentor lahko vodi več skupin.
- Skupine mladih med 19. in 25. letom- število članov skupine je omejeno na 2-5 oseb. Vsaka oseba je lahko član samo ene skupine.

Vsaka skupina lahko sodeluje na natečaju z eno prijavo.

2. Trajanje

Natečaj je odprt od 17.3.2023 do 24.5.2023.

3. Tema

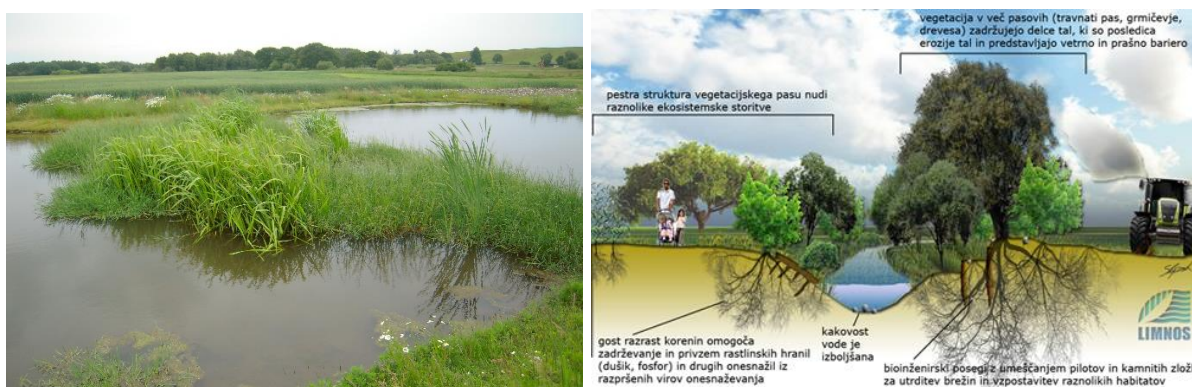
V zadnjih desetletjih smo priča vedno večjemu povpraševanju po vodi. To je predvsem posledica naraščajočega števila prebivalcev in spremenjenih navad, gospodarskega razvoja in učinkov podnebnih sprememb. Potreba po vodi v gospodinjstvu, kmetijstvu pa tudi v industriji se stalno zvišuje, zato je potrebno že v bližnji prihodnosti povečati skrb za vodne vire oziroma upravljati z njim na trajnosten način. Sočasno klimatske spremembe povzročajo čedalje pogostejše in intenzivnejše ekstremne dogodke kot so suše in poplave, ki povzročajo okoljsko in družbeno škodo.

Pri upravljanju z vodo se vse bolj uveljavljajo sonaravne rešitve (*ang.* Nature Based Solutions – NBS), saj so trajnostne in poleg osnovne funkcije zadrževanja in čiščenja vode, podpirajo tudi druge ekosistemske storitve, ki vplivajo na biotska raznovrstnost, blaženje klimatskih sprememb ter izboljšanje bivalnega okolja. EU definira NBS kot rešitve, ki jih navdihuje in podpira narava, ki so stroškovno učinkovite in hkrati zagotavljajo okoljske, družbene in gospodarske koristi ter pomagajo graditi odpornost pred podnebnimi spremembami. Čeprav je potencial sonaravnih rešitev prepoznan in izvedeni številni primeri dobre prakse, so NBS marsikje še vedno v senci konvencionalnih ukrepov, predvsem zaradi pomanjkanja informacij ter razdrobljenosti znanja.

Glavni namen letošnjega 11. parlamenta mladih je, da mladi povečajo svoje znanje o sonaravnih rešitvah pri upravljanju z vodo, zato je geslo letošnjega parlamenta »Sodelujmo z naravo!« Predvsem bi se osredotočili na praktične primere, potencial in izzive pri izvajanju sonaravnih rešitev, ki se vežejo predvsem na upravljanje voda, obnovo vodnih ekosistemov, upravljanje zelenih površin ter urbano regeneracijo.

Konkretni izzivi, za katere je potrebno poiskati sonaravne rešitve so:

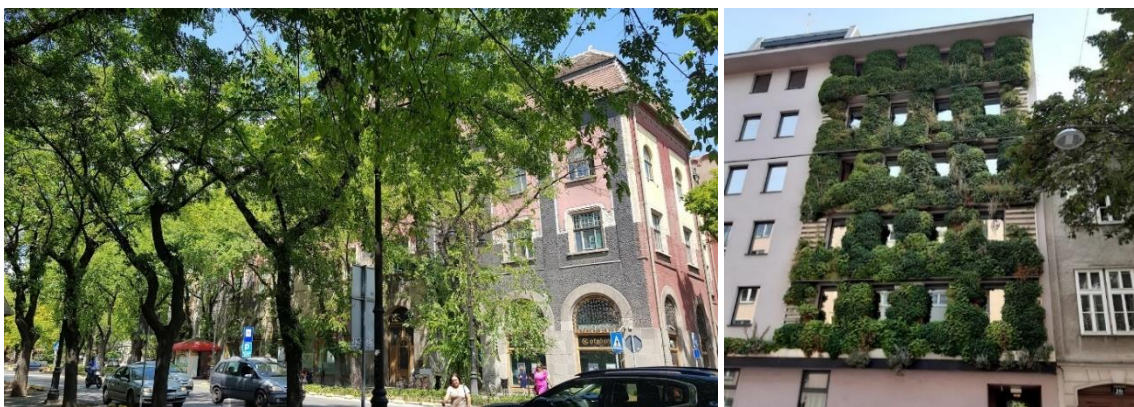
- Obvladovanje suš in poplav (npr. z izgradnjo deževnih vrtov, bajerjev, ponikovalnih polj)
- Zmanjševanje onesnaženosti voda (npr. z izgradnjo rastlinskih čistilnih naprav za odpadno vodo v manjših naseljih, s blažilnimi pasovi ob vodotokih ali plavajočimi otoki na stoječih vodnih telesih),
- Povečanje odpornosti v urbanih okoljih (npr. z izgradnjo deževnih vrtov, zelenih streh in sten, zelenih koridorjev in površin ter renaturacijo urbanih vodnih površin).

Slika 1: Sonaravni zadrževalniki in blažilni pasovi za preprečevanje razpršenega onesnaženja iz kmetijstva zbirajo iztok iz kmetijskih površin in s tem ščitijo naravna vodna telesa dolvodno pred onesnaženjem s hranili, ostanki pesticidov in sedimenti. Prispevajo tudi k dvigu bioraznolikost in zadrževanju vode, kar zmanjšuje vplive suš. (Foto: D. Istenič, Shema: LIMNOS d.o.o.)

Slika 2: Deževni vrt za zadrževanje in čiščenje padavinskega odtoka iz ulice, parkirišča ali streh: Voda se prečisti prek filtracije skozi substrat, mikrobnega delovanja in rastlinskega privzema. Deževni vrtovi so tudi lep estetski element, ki povečuje bioraznovernost in blaži efekt vročinskega otoka v mestih. (Foto: D. Istenič)

Slika 3: Urbana drevesa in zelene stene prispevajo k blaženju odtoka padavinskih vod in njihovem čiščenju ter prispevajo k bioraznovrstnost. Za njihovo uspešno delovanje je potreben izbor ustreznih rastlinskih vrst, sadilnega substrata in dovod zadostne količine vode. (Foto: D. Istenič)

Slika 4: Rastlinske čistilne naprave so sonaravna, učinkovita in robustna rešitev za čiščenje odpadnih vod iz individualnih hiš in naselij. (Foto in shema: LIMNOS d.o.o.)

4. Naloga

Naloga sodelujočih je, da z uporabo multimedijskih orodij (MS PowerPoint, Prezi, Sway, ArcGIS Story Maps, YouTube ali drugih orodij, ki so dostopna na družbenih omrežjih) predstavijo primere obstoječih sonaravnih rešitev v svoji bližnji okolici, oziroma opišejo nek obstoječi problem ter prikažejo, kako bi ga lahko rešili z uporabo sonaravnih rešitev. Izdelek naj ne bi bil daljši od 10 min.

Sodelujoči lahko zberejo potrebne podatke in informacije od pristojnih institucij ali strokovnjakov, iz literature ter spletnih strani. Pomembno je, da bo izdelek rezultat raziskave in razmišljanje mladih o zadani temi.

Izdelek je lahko pripravljen v katerem koli od uradnih jezikov Savske komisije (bosanski, hrvaški, slovenski, srbski) ali v angleškem jeziku, lahko pa je tudi večjezičen.

5. Seminar

Zaradi boljše predstavitve tematike NBS bo Savska komisija skupaj s partnerji Globalnega partnerstva za vodo za srednjo in vzhodno Evropo (Global Water Partnership Central and Eastern Europe - GWP CEE) in Univerzo v Beogradu organizirala kratek **seminar preko spleta**. Seminar bo potekal 30.3.2023 od 12:00 do 13:30.

Na seminarju lahko sodelujejo vsi, ki se želijo naučiti o uporabi sonaravnih rešitev na področju upravljanja voda, neodvisno od sodelovanja na natečaju ali ne. Sodelovanje na natečaju ni pogoj za sodelovanje na natečaju, vendar bo v veliko pomoč vsem, ki se bodo odločili prijaviti na natečaj.

Seminar je namenjen učencem srednjim šol, profesorjem in mladim med 19. in 25. letom. Predstavitve bodo v angleškem jeziku, sodelujoči pa bodo lahko postavljali vprašanja v angleškem ali v lokalnem jeziku.

Vsi, ki bi želeli sodelovati na seminarju, se morajo prijaviti do 25.3.2023 po elektronski pošti na naslov isrbc@savacommission.org, da vam lahko pošljemo povezavo na seminar.

6. Prijava na natečaj

Skupine morajo poslati svoj izdelek za natečaj po elektronski pošti na naslov isrbc@savacommission.org do **24.5.2023**. Potrebno je priložiti še izpolnjeno prijavnico, ki se nahaja v prilogi in se lahko izpolni na enem izmed uradnih jezikov Savske komisije (bosanski, hrvaški, slovenski, srbski) ali v angleščini.

7. Avtorske pravice

Savska komisija ne prevzema nikakršne odgovornosti za spore glede lastništva odnosno na avtorske pravice nad prijavami, ki jih udeleženci pošljejo Savski komisiji zaradi sodelovanja na natečaju.

8. Izbira najboljših multimedijskih izdelkov

Predvideno je, da bodo **vsi prijavljeni lahko predstavili svoje izdelke na spletni delavnici**, ki bo potekala 1. 6. 2023 v okviru obeleževanja Dneva Save.

Strokovna ocenjevalna komisija bo pregledala in ocenila prispele prijave ter izbrala po dva najboljša izdelka iz srednjih šol iz vsake države (8 skupin), medtem, ko bo iz skupin mladih od 19 do 25. leta izbrala dva najboljša izdelka (2 skupini).

9. Nagrade

Osem skupin iz srednjih šol (po dva iz vsake države v Savskem bazenu) ter dve samostojni skupini mladih med 19. in 25. letom z najbolje ocenjenimi izdelki bomo pozvali, da sodelujejo na 11. Parlamentu mladih Savskega bazena, ki je predviden konec septembra oz. v začetku oktobra v Ljubljani (Slovenija). Vsem udeležencem bodo pokriti stroški prevoza, namestitve in hrane.

Po koncu parlamenta mladih bo Savska komisija na spletnih straneh Parlamenta mladih (<http://sava-youthparliament.com/>) in Savske komisije (www.savacommission.org) objavila izdelke, ki so jih skupine poslale na natečaj.

10. Povzetek rokov:

- 17.3.2023 – 24.5.2023 – sprejemanje prijav;
- 30.3.2023 od 12:00 do 13:30- spletni seminar
- 1.6.2023- predstavitev izdelkov
- 1.9.2023 – objava rezultatov natečaja na spletnih straneh Savske komisije in Parlamenta mladih;
- Konec septembra/začetek oktobra – 11. Parlament mladih Savskega bazena

11. Dodatne informacije

Več informacij o natečaju lahko dobite pri ga. Ani Marinić, tel: +385-(0)1- 488 69 60, e-mail: isrbc@savacommission.org).

Osnovne informacije o Mednarodni komisiji za Savski bazen in Parlamentu mladih

Mednarodna komisija za Savski bazen (Savska komisija) je mednarodna organizacija ustanovljena leta 2005 z namenom koordinacije izvajanja „Okvirnega sporazuma o Savskem bazenu“, kamor vlaga velike napore in je pri doseganju tega cilja že dosegla velik napredek.

Okvirni sporazum o Savskem bazenu je mednarodna pogodba, ki predstavlja okvir za sodelovanje držav v Savskem bazenu (Bosna in Hercegovina, Hrvaška, Srbija in Slovenija), v cilju trajnostne rabe, zaščite in upravljanja z vodnimi viri v Savskem bazenu ter ustvarjanju pogojev za trajnostni razvoj regije.

S ciljem promocije izrednih ekoloških vrednostih in gospodarskih potencialov v Savskem bazenu, kot tudi krepitvi zavesti o potrebi po prekomernem sodelovanju ter ustvarjanju pogojev za trajnostni razvoj regije, je bil leta 2007 **1. junij uradno proglašen za Dan reke Save**. Od takrat se Dan reke Save vsako leto obeležuje z nizom aktivnosti v vseh državah v sodelovanju med Savsko komisijo z ministrstvi iz Savskih držav, ki so vključena v delo Savske komisije, kot tudi v partnerstvu z drugim organizacijam iz vseh štirih Savskih držav.

Parlament mladih je ustrezna institucionalna oblika dela mladih in z mladimi, kateremu je glavni cilj poglobljeno sodelovanje dijakov srednjih šol iz Savskih držav, jačanje zavesti mlade populacije o izrednih ekoloških vrednostih in potencialih Savskega bazena, kot tudi o možnostih izkoriščanja teh potencialov ob istočasni zaščiti ekoloških vrednostih.

Do sedaj je bilo organizirano že deset Parlamentov mladih, prvi v Naravnem parku Lonjsko polje (HR) leta 2012, drugi v Posebnem naravnem rezervatu Zasavica (RS) leta 2013, tretji v Ljubljani (SI) leta 2013, četrti v Bihaču (BA) 2015, peti v Lonjskem polju (HR), šesti v Beogradu (RS) leta 2017, sedmi v Bohinju (SI) leta 2018, osmi v Kumrovcu (HR) leta 2019, 9. v Banja Luki (BA) leta 2021 ter 10. v Beogradu (RS) leta 2022.

Več informacij je dostopno na www.savacommission.org in <http://sava-youthparliament.com/> in facebook www.facebook.com/SavaYouth .